

Lausunnot kantakaupungin kirkoista

Yhteinen kirkkoneuvosto 26.03.2026 § 93
534/03.00/2025

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus Yhteinen kirkkoneuvosto merkitsee tiedoksi saadut lausunnot sekä niistä tehdyn koosteet ja toteaa samalla, että se käy lähetekeskustelun lausuntojen pohjalta seminaarissaan 17.-18.4.2026.

Käsittely Käsittelyn aikana käytettiin kolme puheenvuoroa.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Päätöshistoria

Kantakaupungin kirkot: Suomenlinnan ja Mikael Agricolan kirkot sekä Kampin kappeli

Yhteinen kirkkoneuvosto 27.11.2025 § 309
534/03.00/2025

Päätösehdotus Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) lähettää lausuntopyynnön Helsingin seurakunnille Suomenlinnan ja Mikael Agricolan kirkkojen siirtämisestä yhteisen seurakuntatyön hallintaan yhteisökirkoiksi sekä pyytää asiasta lausuntoa helmikuun 2026 loppuun mennessä,
- 2) valtuuttaa kiinteistöjohtajan aloittamaan myyntineuvottelut Kampin kappelista.

Käsittely Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki selosti asiaa.
Käsittelyn aikana käytettiin 16 puheenvuoroa.
Selostustekstin kolmannen kappaleen viimeinen lause päätettiin poistaa pöytäkirjasta.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus YKN 26.3.2026

Taustaa

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 27.11.2025 lähettää lausuntopyynnön Helsingin seurakunnille. Liitteissä ovat kysely, seurakuntien vastaukset sekä niistä tehdyt koosteet Mikael Agricolan ja Suomenlinnan kirkkojen

sekä Kampin kappelin osalta.

Päätösehdotuksen perustelut

Seurakuntaneuvostojen lausunnot koskivat muutamaa poikkeusta lukuunottamatta Suomenlinnan kirkkoa ja Mikael Agricolan kirkkoa. Kampin kappelista on tehty jo aikaisemmin yhteisessä kirkkoneuvostossa päätöksiä, eikä seurakuntaneuvostot katsoneet tarpeelliseksi siksi kommentoida Kampin kappelia.

Suomenlinnan kirkon osalta seurakuntaneuvostojen kannat vaihtelivat. Osa piti hallinnon siirtymistä seurakunnalta yhteiselle seurakuntatyölle ymmärrettävänä tai hyväksyttävänä. Osa piti seurakunnan kirkosta luopumista huonona tapana, varsinkin kun toiminta ei ole loppunut. Osa kannatti erilaisten ulkopuolisten rahoitusmallien kehittämistä tai yhteistyökumppaneiden myötä kirkon ylläpidon rahoittamista. Kirkon pitäminen jumalanpalveluksia ja vihkimisiä varten pidettiin laajalti tärkeänä. Kustannusten siirtymistä seurakunnille tai vaikutusta määrärahoihin pidettiin laajalti huonona.

Mikael Agricolan kirkon osalta muutama seurakunta kannatti hallinnon siirtämistä seurakunnalta yhteiselle seurakuntatyölle. Suurin osa seurakunnista kannatti käytön tosiasialliseen laajuuteen perustuvaa kulujen jakamista. Myöskin pidettiin erilaisia tulohankinnan keinoja mahdollisina kattaa kustannuksia. Osa seurakunnista piti mahdollista hallinnon siirtymistä yhteiselle seurakuntatyölle ongelmallisena työnjaon, määrärahojen jaon sekä sisäisten vuokrien periaatteiden näkökulmasta. Kustannusten siirtymistä muille seurakunnille vastustettiin laajasti.

Seurakuntaneuvostojen antamat lausunnot olivat monipuolisia ja kuvasivat monia niitä haasteita joita näihin kahteen kulttuurihistoriallisesti merkittävään maamerkkikirkkoon kohdistuu: Suomenlinnan ja Mikael Agricolan kirkko. Lausunnoissa oli paljon ymmärrystä Tuomiokirkkoseurakunnan tilanteen näkökulmasta jossa suurin osa vihkimisistä on muita kuin seurakunnan jäseniä ja/tai seurakunnan toiminta on muuten vähäistä kirkosta koituvien kustannusten ollessa melko korkeat.

Mikael Agricolan kirkon osalta tunnistettiin yleisesti kirkon hyvin korkea käyttöaste sekä laaja tunnustettu yhteistyö nykyisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Kirkon korkeat kustannukset ymmärrettiin seurakunnan huoleksi. Melko yleisesti pidettiin kuitenkin ongelmallisena tilannetta, jossa yhteinen seurakuntatyö ottaisi näin aktiivisessa jumalanpalveluskäytössä olevan kirkon toiminnan kehitettäväkseen varsinkin kuin vuonna 2025 on työnjaonmallissa päätetty siten, että seurakunnallisen toiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen kuuluvat seurakuntien vastuulle.

Suuri osa seurakuntaneuvostoista oli huolissaan rahoitusmalleista. Tämä siksi, että ei koettu mielekkääksi ajatusta, jossa seurakuntien määrärahoja pienennettäisiin näiden kahden tai vain toisen kirkon kulujen kattamiseksi. Rahoitusmallin tarkastelua ja suunnittelu vaatii vielä lisävalmistelua.

Koska kyseessä laaja kokonaisuus, on syytä käsitellä asia seminaarissa, jotta keskustelulle jää tarpeeksi aikaa.

Aikataulu

Kirkkoherrainkokous 7.4.2026 käsittelee annettuja lausuntoja. Lisäksi Yhteinen kirkkoneuvosto käy lähetekeskustelun asiasta seminaarissaan 17.-18.4.2026.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Jussi Murtovuori, jussi.murtovuori@evl.fi, 050 308 6651
Simo Lemmetyinen, simo.lemmetyinen@evl.fi, 09 2340 3001

Jakelu

Simo Lemmetyinen